

Секція комп'ютерних та інформаційних технологій і систем

УДК 004.9

*М.Р. Клітна, студентка гр. 103-ЕП,
А.М. Гафіяк, к.е.н., старший викладач
кафедри комп'ютерних та інформаційних технологій і систем
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ТА ТЕХНОЛОГІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

У процесі управлінської діяльності інформація стала більш важливим ресурсом, ніж матеріальні, енергетичні, трудові та фінансові ресурси. Як зазначено у словнику комп'ютерних термінів, який видала українською мовою фірма "Microsoft" у 1991 р., інформація — позначення даних, які можуть бути інтерпретовані людиною. Під економічною інформацією звичайно розуміють таку інформацію, яка характеризує виробничі відносини в суспільстві, її визначають як сукупність відомостей, пов'язаних з функціонуванням та управлінням економікою.

Економічна інформація відображає діяльність підприємств та організацій за допомогою натуральних, вартісних та інших показників, її можна використовувати в процесі планування, обліку, контролю, аналізу на всіх рівнях управління, найважливішими її властивостями є: достовірність і повнота; цінність і актуальність; ясність і зрозумілість [1, с. 12].

Стосовно підприємства інформація буває зовнішньою (дані про різні аспекти економічної, екологічної, політичної, соціальної та інших сфер, що оточують це підприємство) і внутрішньою (дані, які виникли переважно в системі обліку). З економічною інформацією здійснюють операції (процедури, процеси), які можна згрупувати в п'ять стадій обробки інформації: збір, передача, зберігання, перетворення і споживання. Уся економічна інформація на підприємстві поділяється на п'ять груп: описова (облікова); імовірнісна (прогнозна); дискретна (отримується в результаті діалогів людина — людина або людина — машина); випадкова (дані, які попередньо вважалися непотрібними або які знадобилися, але в поточному обліку їх не було); та пропагандистська (отримується для досягнення певної мети) [3, с. 383].

Ядром економічної інформації підприємства є облікова інформація. Вона моделює як зв'язки підприємства з навколишнім середовищем, так і його внутрішню структуру, дає можливість розподіляти права виконавців

та їхню відповідальність за економічну ефективність, при відповідає таким принципам, як багатократність використання, концентрація, тобто обираються тільки суттєві ознаки, штучність — інформацію створюють люди (облікові працівники); вона не виникає природно, тобто сама по собі, цілеспрямованість, тобто інформація відповідає визначеним завданням, аналітичність, тобто здатність надавати не лише зафіксовані в документах дані, а й підсумкові, розрахункові, додаткові. Для того, щоб облікова інформація була корисною, вона має бути достовірною (повністю відображає господарські процеси на підприємстві, легко перевіряється і служить інтересам конкретної особи) і значимою (має бути корисною для складання планів, ґрунтуватися на зворотному зв'язку і надходити до користувача в потрібний час). Для того, щоб облікову інформацію однозначно сприймали ті, хто брав участь в її підготовці на підприємстві, і ті, хто використовує її поза межами підприємства, вона має задовольняти такі вимоги, як порівнюваність і постійність, суттєвість, консерватизм та повноту [2, с. 98].

При застосуванні комп'ютерів обробку економічної інформації здійснює комп'ютерна інформаційна система підприємства (КІСП). Вона є сукупністю інформації, методів, моделей; технічних, програмних, технологічних засобів та рішень, а також спеціалістів, які виконують обробку інформації і приймають управлінські рішення в межах підприємства. КІСП така сама частина (абсолютно рівноправна і необхідна) виробничої інфраструктури, як технологічне обладнання, ресурси і персонал. Функціональна частина КІСП фактично є моделлю системи управління об'єктом. Оскільки складна система завжди багатофункціональна, інформаційну систему може бути класифіковано за різними ознаками: за рівнем управління (вищий, середній, оперативний); видом керованого ресурсу (основні засоби, матеріальні, трудові, фінансові й інформаційні ресурси); за сферою застосування (банківські інформаційні системи, статистичні, податкові, бухгалтерські, фондового ринку, страхові тощо); за функціями і стадіями управління. До забезпечуючої частини КІСП входять технічний, інформаційний, технологічний, математичний, організаційний, правовий, ергономічний та інші види забезпечення.

Комп'ютерні інформаційні системи відіграють значну роль на сучасних підприємствах. Сучасні інформаційні системи безпосередньо впливають на планування і прийняття управлінських рішень, на номенклатуру і технологію виготовлення та реалізації товарів і послуг.

Література

1. *Автоматизированные информационные технологии в экономике: Учебник / под ред. проф. Г.А. Титоренко. — М.: Компьютер, ЮНИТИ, 2008. — 399 с.*
2. *Информационные системы в экономике: Учебник / под ред. проф. В.В. Дика. — М.: Финансы и статистика, 2006. — 272 с.*
3. *Соколов Я.В. Бухгалтерский учет: от истоков до наших дней: Учеб. пособие для вузов. — М.: Аудит: ЮНИТИ, 2003. — 638 с.*